

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.194/2025/12.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2025. október 1. napján megtartott fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. február 11. napján kihirdetett 11.B.36/2024/51. számú ítéletét megváltoztatja.

A szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

A büntetés végrehajtását 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

A próbaidő tartamára elrendeli a vádlott pártfogó felügyeletét, melynek keretében külön magatartási szabályként előírja, hogy a vádlott tanúl sértettől, a sértett lakásától és munkahelyétől tartsa távol magát, továbbá nyilvános helyen ne fogyasszon szeszes italt.

A mozgást nyomon követő technikai eszköz viselésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával kapcsolatos rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésekor válik esedékessé.

A 2024. június 26-tól 2025. február 11. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött időt számítja be a szabadságvesztésbe a végrehajtás elrendelése esetén.

Egyéb részekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által 2025. február 12-től 2025. május 8-ig bűnügyi felügyeletben töltött időt is úgy, hogy 4 (négy) nap bűnügyi felügyeletben töltött idő 1 (egy) nap szabadságvesztésnek felel.

A másodfokú eljárásban 8 343 (nyolcezer-háromszáznegyvenhárom) Ft bűnügyi költség merült fel, melyet az állam visel.

A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek már nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak büntettségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont] és emberölés előkészületének büntettségében [Btk. 160. § (3) bekezdés]. Ezért halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani, megállapítva, hogy a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, mely alatt pártfogó felügyelet alatt áll. Elrendelte, hogy a feltételes szabadság és a pártfogó felügyelet alatt tanúl sértettől, valamint hozzátartozóitól, az érintett személy lakásától és munkahelyétől tartsa távol magát, valamint ezen időszak alatt a mozgását nyomon követő technikai eszközt viseljen. Határozott az előzetes fogvatartás és a bűnügyi felügyelet szabadságvesztésbe történő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről, továbbá kötelezte a vádlottat 363 336 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Az ügyészség a nyilatkozattételre fenntartott határidőben a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamának felemelése érdekében terjesztett elő perorvoslatot (52. sorszámú elsőfokú bírósági irat). Indokai szerint az elsőfokú bíróság tévesen tért el a büntetési tétel középértékétől. Nem értékelte megfelelő nyomatékka a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodott voltát és azt sem, hogy a fokozott büntetőjogi védelem alatt álló rendőr sérelmére követte el a vádlott az emberölés előkészületének büntetést. A terhelt sem az előkészítő ülésen, sem a tárgyaláson nem ismerte el bűnösségét, a jelentős tárgyi súlyú bűncselekmények elkövetése miatt vele szemben

lényegesen súlyosabb halmazati büntetés kiszabása indokolt (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség B.1193/2024/19.).

[4] Másrészt a kihirdetést követően a vádlott és a védő bűncselekmény hiányára alapítottan felmentés céljából éltek jogorvoslattal (51. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 25. oldal). A védő a fellebbezést írásban igen részletesen indokolta, melyben a hivatalos személy elleni erőszak büntetnének megállapítását már nem kifogásolta annak kiemelésével, hogy ténylegesen személy elleni erőszakra nem került sor, a vádlott által is elismert tények fenyegetéssel valósíthatták meg a bűncselekményt. Az emberölés előkészülete kapcsán megállapított egyes tényeket is vitatva határozott jogi álláspontot fejtett ki, idézve a vonatkozó kúriai jogegységi határozatot és több eseti döntést, hogy az élet elleni bűncselekmény nem valósult meg, a törvényi tényállási elemek ugyanis nem teljesek. Az elsőfokú bizonyítást e tényállásrész tekintetében hiányosnak tartotta, mert nem került sor a 1tanút rendőrt érintő fenyegetésről telefonon tudomást szerző tanú4, tanú3, tanú5 és tanú6 tanúkihallgatására. A tanúk nyomozási vallomását a bíróság az ügyészség indítványára ugyan felolvasta, de az érintettek szemszögéből ítéltető meg csak helyesen a terhelti fenyegetés és szándék komolysága, így a bizonyítást le kellett volna folytatni hivatalból annak ellenére, hogy az akkor eljáró védő sem indítványozta e részben a bizonyítást. E tanúk kihallgatására, valamint a pszichológus szakértő meghallgatására tett indítványt a másodfokú eljárásban. Részletekbe menően kifejtett jogi álláspontja szerint a rendőr lelövésének említése a beszélgetések során nem volt komoly, azon az érintettek egy része csak nevetett, a vádlott által sem vitatott közlések nem minősíthetők tényállásszerű elkövetési magatartásnak. Erre tekintettel elsődlegesen bizonyítás felvételét, másodlagosan az emberölés előkészülete vonatkozásában a vádlott felmentését, és emellett a büntetés lényeges enyhítését, a büntetés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta (7. sorszámú másodfokú irat).

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.305/2024/5. számú írásbeli észrevételében az ügyészségi fellebbezést helyes indokaira utalva fenntartotta, míg a védelmi perorvoslatokat nem találta alaposnak. A teljeskörű felülbírálat szükségességét jelezve megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, ugyanakkor a leplezett eszközök felhasználását érintően – mely eljárási kérdés is – az indokolás módosítandó, mert a Nemzeti Védelmi Szolgálat nem előkészítő eljárásban végzett telefon lehallgatást, hanem a rendőrségre vonatkozó törvény szabályai alapján került sor a titkos információgyűjtésre, melynek eredménye azonban összhangban áll a büntetőeljárási normákkal, így a bizonyíték felhasználása törvényes. A bizonyítékok értékelését helyesnek, a tényállást megalapozottnak és a bűnösség megállapítását is törvényesnek tartotta mindkét bűncselekményben. Érvei szerint a hivatalos személy elleni erőszak büntetett a vádlott – tanú1 sértett leköpiése által – bántalmazással is elkövette. Az emberölés előkészülete büntetnének minősítése is törvényes, figyelemmel a kúriai iránymutatásokra is. A rendőrök elleni bűncselekmények azonban kiemelt tárgyi súlyúak, a társadalomra fokozottan veszélyesek, ezért a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás túl enyhe, egyaránt súlyosítandó, így az ítélet részbeni megváltoztatására, hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabására, a bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításának helyesbítésére, az álláspontja szerint büntetés-végrehajtási bíró által alkalmazható pártfogó felügyelet és végrehajtási szabályainak mellőzésére, egyéb részekben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

[6] Az ítéltábla a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján – mivel bizonyítás felvétele volt szükséges – tárgyaláson bírálta el.

[7] A tárgyaláson a másodfokú bíróság – helyt adva a védői bizonyítási indítványnak – a második, az emberölés előkészületével kapcsolatos cselekményrészre – kihallgatta tanú4, tanú3, tanú5 és tanú6 tanúkat. A bizonyítás e részben valóban nem volt mellőzhető. Ugyanakkor a pszichológus szakértő meghallgatására irányuló védői bizonyítási indítványt elutasította, melynek indoka az volt, hogy a vádlott elmeállapotáról és pszichés státuszáról, pszichológiai jellemzőiről a megfelelő mélységű bizonyítást az elsőfokú bíróság lefolytatta és megalapozott tényállást állapított meg e körben. A tények e részbeni megalapozottsága a bizonyítást már maga kizárja, emellett a vádlotti tudattartalom, a nem vitásan fontos ún. történeti tudati tény megítélése nem tartozik szakértői kompetenciába, erről a bíróságnak kellett döntenie. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az ügyben elég lett volna magában az elmeorvosszakértői bizonyítás, az elbírált bűncselekmény ugyanis nem olyan jellegű, mely feltétlen pszichológus szakértő bevonását indokolta volna.

[8] A tárgyaláson a bizonyítás lefolytatását követően az ügyész a vádhatósági fellebbezést és indokait fenntartotta.

[9] A védő a perorvoslata indokaival egyezően indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

[10] A vádlott az utolsó szó jogán nyilatkozatában megbánását juttatta kifejezésre.

[11] A védelmi fellebbezések részben, az enyhítésre irányulóan alaposak, a súlyosítást célzó vádhatósági perorvoslat ellenben nem volt megalapozott.

[12] A másodfokú bíróság – tekintettel a védelmi jogorvoslatok okára és irányára – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen felülvizsgálta, azaz a revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény minősítésére, a büntetéskiszabásra, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A Be. fellebbezési normáiban is főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben a védelmi fellebbezések eredendően támadták mindkét fő tényállásrészt és a bűnösség megállapítását is, ezért korlátozott revízióra nem kerülhetett sor.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezve. A törvényszék körültekintően, alaposan, és az eljárási szabályokra nagy figyelmet fordítva folytatta a pert.

[14] Ugyanakkor a bizonyítás törvényességéhez kapcsolódik és részben eljárásjogi kérdés, ezért a felülbírálat e részében emeli ki az ítéltábla, hogy az ügyben a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök [a Be. 231. § e) pontjában nevesített lehallgatás] alkalmazására és eredményének felhasználásra törvényesen került sor, viszont az erre vonatkozó elsőbírósági indokolás – miként a másodfokú bíróság területén működő ügyészség helyesen jelezte – részben módosítást igényel a [41] bekezdésben.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat ugyanis nem nyomozó hatóságként és nem előkészítő eljárásban, hanem a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 7. § (1) bekezdés c) pontjában az állomány tagjainak védelmében végzett felderítő tevékenységet, és ennek keretében a 64. § (1) bekezdés a) és j) pont, valamint a 65. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján titkos információgyűjtést, melyet a nyomozási iratok egyértelműen igazolnak (a Fővárosi Törvényszék Elnöke által 2024. január 30-án kibocsátott T.El.524-18-2/2024-2.TÜK. számú igazolás). A Nemzeti Védelmi Szolgálat egyébként nem végezhet nyomozási tevékenységet [Rtv. 7. § (2) bekezdés], azonban a leplezett eszköz alkalmazásánál szabályosan beszerzett lehallgatási anyagok a Be. 214. § (1) bekezdésére, valamint a 258. § és a 259. § (1), (2) bekezdésére figyelemmel törvényes és felhasználható bizonyítékot képeztek. A bizonyítás törvényességét a perbeli személyek nem kifogásolták, de egyetértett a fellebbviteli főügyészséggel az ítéltábla, hogy az emberölés előkészületét érintően perdöntő bizonyítékok felhasználhatósága kapcsán mellőzhetetlen az érintett indokolásrész helyesbítése.

[15] A bíróság az elsőfokú eljárásban ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett és döntően megalapozott tényállást is állapított meg, mely csak szűk körben volt megalapozatlan részleges felderítetlensége és hiányossága folytán [Be. 592. § (2) bekezdés a) és b) pont].

[16] A tényállás megalapozottságát a törvény pozitív formában nem fogalmazza meg, arra elsősorban a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésben meghatározott (teljes és részbeni) megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetést vonni. A jogirodalom és a bírói gyakorlat szerint ugyanakkor pozitív oldalról is rögzíthető, hogy a tényállás rendszerint akkor megalapozott, ha a bíróság a vád keretei között, a bizonyítási eljárás törvényes lefolytatását követően az ügyész által bűncselekménynek tartott múltbeli események kapcsán a tényeket valósághűen, hiánymentesen állapítja meg (BH2024. 106). A megalapozott tényállás következménye a tényálláshoz kötöttség, mely kizárja a bíróság által elfogadott tények megváltoztatását. Ez irányadó a vádlott terhére és javára is.

[17] A tényállás azért hiányos, mert az emberölés előkészületének megvalósulását megalapozó telefonbeszélgetések adatai közül egyes fontos részeket nem rögzített, mint a hívás kezdeményezése, illetve a vádlott beszélgetőpartnereinek olyan reakciói, melyek jelentőséggel bírnak a tényállásszerűség szempontjából. A hiányosság szorosan összefügg a felderítetlenség kérdésével.

[18] E részben ki kell emelni, hogy a Be. 7. § (1) bekezdése alapján a vád bizonyítása a vádlót terheli. Ezen alapvető rendelkezést részletezi az egyik fő bizonyítási szabály a Be. 164. § (1) bekezdésében. A bizonyítási teher főszabályként a terhelti oldalra nem hárulhat. A Be. 164. § (3) bekezdése pedig rögzíti, hogy indítvány hiányában a bíróság bizonyíték beszerzésére és megvizsgálására nem köteles. E körben kell még felhívni a Be. 593. § (4) bekezdését, mely norma szerint, ha a megalapozatlanság nyilvánvalóan a Be. 164. § (1) bekezdésébe foglalt (vádlói) kötelezettség megszegésére vezethető vissza, a megalapozatlanság következményei nem alkalmazhatók.

[19] Az ügyész a vádiratban határozott indítványt tett tanú3, tanú4, tanú5 és tanú6 tanúkihallgatására. Megjegyzendő, hogy az emberölés előkészülete kapcsán a meghatározó bizonyítási eszközök közvetlen megvizsgálása iránti indítvány feltétlen alapos volt. A bizonyítás menetében azonban az ügyész a 2024. augusztus 29-i tárgyaláson (24. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal 6. bekezdés) indítványát módosította és a tárgyalási kihallgatás helyett a tanúk nyomozási vallomásának felolvasását már elégségesnek tartotta. Ezt követően a bíróság a Be. 527. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával a 2024. november 7-i tárgyalási határnapon ismertette a négy tanú nyomozási vallomását (39. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 23-24. oldal), melyet követően az arra jogosultak valóban nem tettek indítványt a perbeli kihallgatásra, erre nem is került sor.

[20] A Be. alapvető rendelkezései között már nem szereplő, de a büntetőeljárás bírósági szakaszát jelenleg is nagyban meghatározó *közvetlenség* elvét áttörő, a Be. 527. § (2) bekezdés b) pontjában írt, a bizonyítást gyorsító szabály alkalmazásának egyrészt feltétele, hogy a tanú vallomása szükséges legyen a bizonyításhoz, másrészt, hogy a kihallgatása a tárgyaláson ne legyen indokolt, de csak abban az esetben, ha azt az ügyész, a vádlott, vagy a védő sem indítványozza. Az nem kérdéses, hogy az érintett tanúk vallomása szükséges volt a bizonyításhoz, hiszen a vád egyik fontos személyi bizonyítékkörét alkotják, másrészt a tanúk tárgyalási kihallgatására a jelzett főszemélyek nem tettek indítványt. A vádirat ugyan még azt szükségesnek tartotta, de a tárgyaló ügyész az idézetek szerint álláspontját módosította. A tárgyalási kihallgatás indokoltságáról, vagy ellenkezőjéről az elsőfokú bíróság jogosult dönteni és ha a vád, valamint a védelem nem él a „perjogi vétóval”, úgy a vallomások felolvashatók és értékelhetők. Erről a bíróság a pervezetés körében, lényegében a bizonyíték tartalmát már figyelembe véve, értékelve dönt (Kúria Bfv.783/2019/8.). Jelen ügyben azonban speciális a helyzet, mert az előkészület megvalósítását taglaló, a Kúria 3/2019. Büntető jogegységi határozata azt mondja ki, hogy a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet a bűncselekmény megállapítására. E szándék és a tényállásszerűség megállapításánál pedig döntő, hogy a felhívást nélkülöző gondolatközlés milyen hatást vált ki a címzettekben, azaz: e személyek oldaláról is meghatározó a releváns történeti tudati tény elemzése. Ennek vizsgálatához azonban a tanúk személyes, közvetlen kihallgatása nem mellőzhető, e részben egyetértett a másodfokú bíróság

a védelemmel, mint ahogy a vádirati indítvánnyal is, melyet az elsőfokú ügyész később megváltoztatott. A bíróság kizárólag iratok, valamint a leplezett eszközök által keletkezett tárgyi bizonyíték (hangfelvétel) és más okiratok alapján e beható vizsgálatot és elemzést nem végezheti el. Olyan ügyben, ahol kardinális, mondhatni perdöntő a tanúvallomás, a bíróságnak rendszerint indokolt a tárgyalási kihallgatást elvégeznie, ha nincs objektív akadálya, mint jelen esetben. A másodfokú bíróság ezen okok miatt a részleges felderítetlenséget is megállapíthatónak tartotta, de a tényállás hiánya volt elsősorban a ténybeli korrekció alapja, mely részben az iratok tartalmán, másrészt a bizonyításon alapult, illetve e részben kell utalni rá, hogy az adott esetben a bizonyítás egy megalapozottság ellenőrzési funkciót is betöltött, mely ugyan törvényileg nincs nevesítve, de a jogtudomány és a gyakorlat ismeri és esetenként alkalmazza, ha valamilyen megalapozatlansági ok felmerül. Másrészt a tisztességes tárgyalás is indokolja, hogy a védelem ne legyen elzárva a tanúk kérdésésétől. Az elsőfokú eljárásban ugyan a védő a kihallgatásra nem tett indítványt, a másodfokú eljárásban azonban igen, és bár ismert volt a bizonyíték, a különleges perjogi helyzetben az indítványtól függetlenül a másodfokú bíróságnak hivatalból is le kellett folytatni a személyi bizonyítást, mely ugyan az idő múlására is tekintettel releváns nívumot nem hozott, de megerősítette a vádat és alapvetően az elsőfokú ítéletben foglaltakat is. A bizonyítás által volt lehetőség a bíróság általi közvetlen bizonyíték megismerésre és vizsgálatra, és arra, hogy a védelem is gyakorolhassa közvetlen formában perbeli jogait.

[21] A megalapozatlanság részbeni és azt a másodfokú bíróságnak kötelező módon orvosolnia kellett (EBH2019. B.9., BH2019. 220.).

[22] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogkörében a történeti tényállás részleges megalapozatlanságát az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma (a leplezett eszközök alkalmazása során végzett lehallgatásokról készült hangfelvételek és okiratok [123-149. számú papír alapú nyomozási irat]) és a fellebbezési eljárásban lefolytatott bizonyítás (a vádlott általi közlés telefonos címettjeinek, tanú5nak, tanú6nak, tanú4nak és tanú3nak a tanúvallomása) alapján küszöbölte ki a tényállás kiegészítésével az alábbiak szerint.

[23] Elsőfokú ítélet [19] bekezdés: A telefonhívást tanú3 kezdeményezte 2024. január 18-án 11 óra 57 perckor. A beszélgetés 16. percében került sor a vádlott általi fenyegető kijelentésekre, melyre tanú3 röviden a „ja” megjegyzéssel válaszolt. A beszélgetés egyes részei során volt, hogy mindketten nevettek, de a jelzett fenyegetést követően ilyet nem rögzítettek.

[24] [20] bekezdés: Terhelt1 vádlott hívta telefonon tanú5t 2024. január 19. napján 14 óra 9 perckor. A vádlott a beszélgetés 6-7. perceiben utalt először tanú1 sértett gépfegyverrel történő lelövésére, melyre beszélgetőpartnere azzal reagált, hogy azt el is hiszi. A hívás 10-11. percében említette a vádlott a huszonkilenc darab lőszert, melyre a hívott szintén olyan válaszokat adott, hogy elhiszi, komolyan veszi a fenyegetést.

[25] [21] bekezdés: A telefonbeszélgetést 2024. január 19-én pontosan 17 óra 27 perckor tanú6 kezdeményezte, melynek 7. percében mondta a vádlott – tanú1ra utalva –, hogy „fejbe lövöm”. Erre a beszélgetőpartner hümmögött, majd a hívás 14. percében a vádlott ismét a sértett lelövéséről kezdett beszélni. A beszélgetés során nevettek, de a hívó olyan kijelentést is tett a vádlott által elmondottakra, hogy „...ne legyen tanú.”

[26] [22] bekezdés: 2024. január 19. napján 20 óra 3 perckor a vádlott hívta tanú4t telefonon. A vádlott a beszélgetés 10. percében tért rá arra, hogy lelövi a rendőrt. A hívott erre úgy reagált, hogy ne tegye ezt, nem ér ennyit ez, ott vannak a gyerekei is.

[27] A kisebb, de az élet elleni cselekmény minősítése kapcsán mégis fontos módosítás folytán a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése szerint a másodfokú ítélezés alapját képezte.

[28] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, tartalmuk és a logika szabályai szerint egyenként és kölcsönhatásukban is értékelte, mely értékelő tevékenységet követően helyes bírói gondolatmenet által állapította meg a tényállást. A ténymegállapításhoz vezető mérlegelésről igen részletes és alapos indokolást adott, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett. A törvényszék számba vette a vádlott, a cselekmények nagy részére, így különösen a telefonhívással kapcsolatos tényállásrészre tett beismerő vallomását, tanú1 és tanú2 sértettek egységes, ellentmondás mentes és a részletekben is hitelt érdemlő tanúvallomásait, a tanú1 által készített hangfelvételt a rendőri intézkedés kapcsán, továbbá a második tényállásrészre nézve a leplezett eszközök alkalmazásának, a lehallgatásoknak az eredményét, valamint tanú3, tanú4, tanú5 és tanú6 tanúvallomásait. E bizonyítékokat kifogástalanul mérlegelte és helyesen vetette el az intézkedést érintően a vádlott azon védekezését, hogy nem köpte le a rendőrt, hiszen e tagadó vallomásrészt az egységes sértetti vallomások és a hangfelvétel is megnyugtatóan cáfolta.

[29] A lelövésével fenyegetést taglaló tényállás bizonyítékainak értékelése szintén hibátlan. A tényállás kisebb módosítása után egyértelműen helyes azon elsőbírósági álláspont, hogy a vádlotti fenyegetés komoly volt, és azt a felvételeken hallható nevetések mellett sem bagatellizálták el az érintettek.

[30] Az elsőfokú bíróság a tények tekintetében alapos, meggyőző indokolást adott.

[31] A megalapozott tényállás megváltoztatására nem volt perjogi alap. A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a

bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybíróági jellegét. Ezen elvek a felülbírált ügyben maradéktalanul érvényesültek.

[32] Az anyagi jogi kérdések felülbírálatakor az ítéltábla elsődlegesen azt rögzíti, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdése alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert a jelenleg hatályos törvény nem eredményez enyhébb elbírálást.

[33] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

[34] A közúti rendőri ellenőrzést követő rendőri intézkedés során a vádlott megvalósította a Btk.310. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hivatalos személy elleni erőszak bűntettét, mely az elsőfokú ítélet által is helyesen és indokoltan a két rendőr eljárásától függetlenül egy rendbeli bűncselekményt valósított meg (Kúria BK.8.). A hivatalos személy elleni erőszak elkövetését már a védelem sem vitatta a másodfokú eljárásban. A jogszerű rendőri intézkedés fenyegetéssel való akadályozása vitathatatlan, a cselekmény tényállásszerű (BH2025. 2). Kétségtelen, hogy a leköpes is igazolt, mely nyilván becsületsértő és erőszakos jellegű magatartás, de az is az akadályozás részének tekinthető, miként az elsőfokú bíróság megállapította, külön, az egyébként is eltérő törvényhely szerint minősülő bántalmazás megállapítására nem volt megfelelő alap.

[35] A telefonbeszélgetés során tanúl súlyos, élet kioltásával is járó bántalmazásával összefüggő fenyegető közlések pedig a Btk. 160. § (3) bekezdése szerinti emberölés előkészülete bűntettének törvényi tényállását merítette ki. Az alanyi és tárgyi oldali elemek is teljesek, ezért az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette a vádlott cselekményét. Döntéséről e körben az ítélet [61-67] bekezdéseiben igen részletes és nagyrészt helytálló indokolást adott.

[36] A [66] bekezdésből ugyanakkor a másodfokú bíróság a BH2016. 61. számú döntésre utalást mellőzi, mert az egy katonai büntetőeljárásban elbírált hűtlen kezelés megvalósítását taglalja, nyilvánvalóan elírás folytán került a határozatba, de a jogkérdés fontossága és a közhitelesség folytán nem mellőzhető a korrekció azzal, hogy a bíróság által felhozott és az emberölés előkészületét az idézett tartalommal erősítő döntés helyesen: BH2016. 294.

[37] A tényállás kiegészítését követően az emberölés előkészülete bűntettének megállapítása mindenben helytálló. A jogkérdés eldöntésénél igen fontos iránymutatást jelent az elsőfokú bíróság által is idézett, a bíróságokra kötelező 3/2019. Büntető jogegységi

határozat, mely leszögezi, hogy a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet bűncselekmény megállapítására.

[38] A Btk. 11. § (1) bekezdése szerint, ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

[39] Az emberölés előkészületét a Btk. 160. § (3) bekezdése büntetni rendeli, így ezen objektív feltétel adott. A vádlotti elkövetési magatartás jelen esetben az elkövetésre irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása által valósult meg, mely a törvény helyes értelmezése és az idézett jogegységi határozat értelmében a szándék komolyságának igazoltsága esetén kimeríti a törvényi tényállást. A szándék megítélésakor, és a tett törvényi tényállásnak megfeleltetéskor döntő, hogy a felhívást ugyan nélkülöző, de másnak célzott gondolatközlés milyen hatást váltott, válthatott ki a címzettnél. Jelen esetben a vádlott egy jogszerű rendőri intézkedést akadályozott az előzményekben komoly fenyegetéssel, melyről a telefonbeszélgetések résztvevői tudomással bírtak. A vádlott ugyanis ezt is elmondta nekik, és e történéshez kötődött az egyik intézkedő rendőr megölésével kapcsolatos gondolatközlés.

[40] A vádlott tanú5nak, tanú6nak és tanú4nek is beszélt arról, hogy az intézkedésben résztvevő rendőrt lelövi. Meghatározta a fegyvert (gépkarabély, gépfegyver), a lőszereket, utalt a beszerzési lehetőségekre, sőt a lőszerek számáról is beszélt. A beszélgetések közben ugyan előfordult nevetés, de összességében a kívülágban olyan komoly és valós fenyegetés jelent meg, mely az ölési szándék kinyilvánításának minősül. Ezt támasztják alá az előzmények, a rendőrökkel szembeni korábbi durva, erőszakos, az intézkedést akadályozó, becsületsértő magatartás is. A vádlott közel egy nap leforgása alatt négy személynek is közölte sérelmeit, és nagyrészüknél beszélt a sértett megöléséről, annak konkrét formájáról is. A vádlott egyébként rendelkezett egy engedéllyel tartott Flobert pisztollyal, tőle a fegyver tartása, kezelése nem életszerűtlen és idegen dolog. Összegezve: az ítéltábla a gondolatközlés címzettjeinek oldaláról, különösen tanú5 és részben tanú6 reakciói alapján úgy ítélte meg, hogy az adott időszakban valóban létrejött a vádlottban az ölési szándék, melyet ugyan az elkövetésre felhívás nélkül, de határozottan, nagyrészt egységesen több személynek kinyilvánított. Ez pedig tényállásszerű elkövetési magatartás a Btk. 160. § (3) bekezdése esetében. Büntethetőségi akadály az irányadó tényállás alapján nem rögzíthető, ezért törvényes e részben is a minősítés.

[41] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító tényezőket feltárta, viszont az enyhítő tényezőknek, mint a cselekmények döntő részére kiterjedő beismerésnek és a másodfokú tárgyaláson is jól érezhető megbánásnak, illetve a terhelt egyébként megfelelő életvezetésének nem tulajdonított megfelelő nyomatékot.

[42] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a valóban jelentős tárgyi súlyú és a hivatalos személyek eljárását komolyan sértő bűncselekményeket elkövető, de tettét megbánó és a sértettek felé bocsánatkérését is kifejező lassan ötvenéves vádlottal szemben eltúlzott a 3 év szabadságvesztés, ezért a védelmi fellebbezést e részben alaposnak találva azt 2 évre mérsékelte. A büntetés céljai, így az egyéni megelőzés, de az általános megelőzés sem indokolják a tényleges szabadságelvonást, azok érvényre jutnak a tényleges végrehajtás nélkül is, ezért az ítéltábla a büntetés végrehajtását – elsősorban a terhelt személyi körülményeire, az alanyi tényezőkre tekintettel – a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján, a (2) bekezdésnek megfelelően a maximális tartamú próbaidőre felfüggesztette, ún. feltételes elítélést alkalmazva. E részben figyelemmel volt különösen a második cselekményrész konkrét és absztrakt társadalomra veszélyességére, a jogtárgysérelem viszonylag távoli voltára.

[43] A próbaidő eredményes elteltéhez viszont indokoltnak látta a Btk. 69. § (1) bekezdés e) pontja alapján a pártfogó felügyelet elrendelését, mert a vádlott rendszeres figyelemmel kísérése szükséges. A pártfogó felügyelet hatékony végrehajtását és a próbaidő eredményességét szolgálja a Btk. 71. § (2) bekezdés b) és d) pontjában foglalt külön magatartási szabályok alkalmazása, miszerint a vádlott egyrészt köteles távoltartani magát tanúl sértettől, másrészt nyilvános helyen szeszitalt nem fogyaszthat. E szabályok garanciát teremtenek arra, hogy a vádlottat távoltartsa újabb jogellenes cselekményektől. Ellenkező esetben, vagy a pártfogó felügyelet szabályainak súlyos megszegése miatt a jelen ügyben kiszabott büntetés végrehajtását rendelheti el a bíróság.

[44] A közügyektől eltiltás feltételei a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése miatt már nem állnak fenn, ezért az ítéltábla a mellékbüntetést mellőzte.

[45] A szankció felülbírálata kapcsán a másodfokú bíróság még utal a következőkre. A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek (1214/B/1990 AB határozat). A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethöz, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tettarányosságot, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. Az egyéniesítés azonban nem sértheti a bírói gyakorlat egységének elvét, amely a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség szempontjából alapvető. Ennek megfelelően a hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. Az egyes bűncselekmények természetéhez és a súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézeteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét [23/2014. (VII.15.) AB határozat III. rész 42. bekezdés]. Ezen elveket a másodfokon módosított szankció megfelelően biztosítja.

[46] Újabb bűnelkövetés esetén viszont már a törvény teljes szigorának alkalmazása várható.

[47] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára vonatkozó rendelkezés törvényes.

[48] A vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén, tehát a büntetés végrehajthatóvá válásakor és tényleges végrehajtásakor a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján bocsátható feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően. E részben szükséges a következők kiemelése. A Btk. 38. § (1) bekezdés – szakítva a modern magyar büntetőjog hagyományos szabályozásával, így az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) normáival, előírja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén a bíróság az *ügydöntő határozatában* megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy – a (4) bekezdésben meghatározott esetekben – azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

A törvény és a követett gyakorlat szerint, ha a bíróság a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, akkor kizáró körülmény hiányában megállapítja az ügydöntő határozatban, hogy a terhelt a végrehajtás elrendelése esetén mely időtartam letöltése után bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. A feltételes szabadságra bocsátás kizárásáról azonban a Btk. 38. § (5) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt okból nem rendelkezhet. Egyrészt azért nem, mert a törvény kifejezetten végrehajtandó szabadságvesztést rögzít a Btk. 38. § (5) bekezdésben (miként a (4) bekezdés e) pontjában felsorolt cselekmények elkövetésekor is), másfelől a Btk. 38. § (1) bekezdése a (4) bekezdésben meghatározott esetekben írja elő határozott és egyértelmű kötelezettségként a kedvezmény kizárását. A törvény grammatikai és logikai értelmezéséből következik, hogy a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésnél, ahol a Btk. 38. § (5) bekezdés a) pont aa) alpontja alapozná meg főszabályként a kizárást, nem lehet kimondani, hogy a terhelt a végrehajtás elrendelése esetén feltételes szabadságra nem bocsátható. Ezt kifejezetten a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásakor írja elő a törvény. A felülbírált és vizsgált esetben az általános szabály érvényesül, és a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pont alapján a vádlott feltételes szabadságra bocsátható, legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon, melyet viszont valóban rögzíteni kell a határozatban. E körben nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés ún. feltételes elítélés, mely lényegében egy függő jogi helyzetet teremt és az elrendelést, amikor szóba kerülhet a tényleges töltés és tartama, jövőbeni, nem ismert tények határozzák meg.

Az elsőfokú ítélet szerinti végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazásakor sem volt egyébként törvénybe ütköző a feltételes szabadságra bocsátás lehetővé tétele a Btk. 38. § (6) bekezdése alapján, és ehhez kapcsolódnak a speciális és nem büntetés-végrehajtási bírói, hanem perbírói útra tartozó rendelkezések a pártfogó felügyelet kapcsán.

[49] A vádlottal szemben a másodfokú bíróság is alkalmazott pártfogó felügyeletet, de más okból, a próbaidő eredményes elteltének biztosítására. Az intézkedés végrehajtási normáit egyértelműen rendezi a törvény, melyek közül a mozgást nyomon követő eszköz alkalmazása viszont az adott esetben valóban mellőzendő volt.

[50] Az elsőfokú ítélet büntügyi felügyeletre vonatkozó rendelkezését a Btk. 92. § (1) bekezdés és a (3) bekezdés a) pont alapján annyiban módosítani kellett, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetéséig tartott a lakóhelyre korlátozással – bár a munkavégzés kapcsán lényeges enyhítést jelentő rendszeres könnyítéssel – a kényszerintézkedés, mely tartamot be kellett számítani, függetlenül attól, hogy az elsőfokú bíróság módosította a végrehajtási szabályokat.

[51] A lefoglalt bűnjeleket és a büntügyi költség viselését érintő rendelkezések mindenben törvényesek.

[52] A kifejtettekre tekintettel ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával – az indokolás kiegészítése és helyesbítése mellett – helybenhagyta.

[53] A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés a) pont 2. fordulata alapján számította be az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a vádlott által – az ítéltábla általi megszüntetésig – a lakóhelyre korlátozott büntügyi felügyeletben töltött időt.

[54] A másodfokú eljárásban tanú⁴ tanú utazásával felmerült büntügyi költséget az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet a védelmi fellebbezés részleges eredményessége folytán a 613. § (2) bekezdés a) pont 2. fordulata alapján az állam visel.

[55] Ellentétes döntés hiányában a másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye [Be. 615. § (1), (2) bekezdés].

Debrecen, 2025. október 1.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró, Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 11.B.36/2024/51. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.194/2025/12. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. október 1.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke